

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/40/2021
Identifikačné číslo spisu: 5715205812
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Sedlačková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5715205812.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu: Ing. Y. L., nar. XX. I. XXXX., bytom L., zast. ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., so sídlom M. Pišúta 936/16, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 861 251, proti žalovanému: Obec Sučany, so sídlom Námestie SNP 31, 038 52 Sučany, IČO: 00 316 938, zast. TOMANÍČEK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 47 239 000, o zaplatenie sumy 156 365,63 eur s príslušenstvom a o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cob/88/2020-970 zo dňa 31. augusta 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cob/88/2020-970 zo dňa 31. augusta 2021, ako aj rozsudok Okresného súdu Martin, č. k. 18Cb/116/2015-716 zo dňa 5. decembra 2019 v znení opravného uznesenia č. k. 18Cb/116/2015-904 zo dňa 3. júna 2020 vo výroku I. a III. a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 18Cb/116/2015-718 zo dňa 5. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením č. k. 18Cb/116/2015-904 zo dňa 3. júna 2020 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 107 035,72 eur s príslušenstvom (výrok I.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36 % (výrok III.).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 14Cob/88/2020-970 zo dňa 31. augusta 2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a vo výroku III. potvrdil. Súčasne priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Súdny oboch inštancií mali za preukázané, že Zmluvy o dielo I., II. a III., z ktorých odvodzoval žalobca svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy ako doplatku ceny diela, boli platne uzatvorené podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka. Ďalej mali na základe uznesenia obecného zastupiteľstva č. 16/08, prijatého na rokovaní obecného zastupiteľstva žalovaného dňa 23. januára 2008 za preukázané, že

obecné zastupiteľstvo v Sučanoch pod bodom I. prerokovalo návrhy Zmlúv o dielo na spracovanie dokumentácie k predloženiu žiadosti na získanie nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ a že pod bodom II. obecné zastupiteľstvo súhlasilo s uzatvorením Zmlúv o dielo so spoločnosťami EFO CONSULTING, s.r.o., Sagacita, s.r.o. a Europrojekty - N. T.. Súdymali ďalej za to, že predložený návrh zmluvy, ktorý prerokovalo obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí, obsahoval podstatné náležitosti Zmluvy o dielo v zmysle § 536 Obchodného zákonníka, a teda obecnému zastupiteľstvu bol zrejmý zhotoviteľ a aj predmet Zmluvy o dielo. S poukazom na tieto skutočnosti posúdili súdy Zmluvy o dielo I., II. a III. ako súladné s § 9 ods. 2 písm. e/ zákona č. 138/1991 Zb., lebo obecné zastupiteľstvo schválilo právne úkony Zmluvy o dielo I., II. a III., ktoré starosta obce podpísal na základe udeleného súhlasu obecným zastupiteľstvom. Platnosť uzatvorenia Zmlúv o dielo je podľa názoru konajúcich súdov potrebné vyhodnotiť aj v kontexte mandátnej zmluvy, ktorej obsah preukazuje, že zmluvné strany a teda aj obecné zastupiteľstvo žalovaného v čase schvaľovania návrhu mandátnej zmluvy malo vedomosť o tom, že s právnym predchodcom žalobcu bude žalovaný uzatvárať zmluvy na jednotlivé projekty. Pre posúdenie platnosti predmetných zmlúv v súvislosti s naplnením zákonného predpokladu § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. boli podľa názoru súdov rozhodné aj skutočnosti ohľadne rokovania o uzatvorení predmetných zmlúv, ako to predpokladá aj § 266 ods. 3 Obchodného zákonníka, keď z vykonaného dokazovania vyplývalo, že v súvislosti s predloženým návrhom na uzatvorenie Zmluvy o dielo sa štatutárny zástupca právneho predchodcu žalobcu zúčastnil rokovani obecného zastupiteľstva, že obecné zastupiteľstvo bolo informované ohľadne spracovávania projektovej dokumentácie za účelom získania finančnej pomoci v intenciách dojednania predmetu Zmluvy o dielo I., II. a III. a táto vôľa obecného zastupiteľstva bola prejavená zákonom predpokladaným spôsobom v uznesení č. 16/08. Výslovený súhlas, prejav vôle obecného zastupiteľstva v predmetnom uznesení nevzbudzuje pochybnosti o tom, že obecné zastupiteľstvo súhlasí s uzatvorením Zmluvy o dielo aj so spol. Sagacita, s.r.o., lebo v bode I. uznesenia je výslovne prejavená vôľa, že obecné zastupiteľstvo prerokovalo návrhy vzorov Zmluvy o dielo na spracovanie dokumentácií k predloženiu žiadostí na získanie nenávratných finančných prostriedkov. Podľa právneho záveru konajúcich súdov teda bol naplnený § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. a § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb.

4. K námietke žalovaného, že dotknuté Zmluvy o dielo sú neplatné pre rozpor so zákonom o verejnom obstarávaní súdy uviedli, že pre vyhodnotenie platnosti Zmluvy o dielo bolo rozhodné, že táto bola prejavom vôle žalovaného, t. j. že o tomto majetkovom právnom úkone rozhodlo obecné zastupiteľstvo uznesením č. 16/08. Súd prvej inštancie vychádzal aj z argumentácie právneho zástupcu žalobcu a z platne uzatvorenej mandátnej zmluvy, ktorou bolo preukázané, že došlo k riadnemu procesu výberu zmluvného partnera. Okrem uvedeného nebolo preukázané ani to, že bol podaný návrh na určenie neplatnosti Zmluvy o dielo I., II. a III. v zmysle § 148 zákona o verejnom obstarávaní.

5. K uznaniu dlhu zo dňa 18. februára 2013 súd prvej inštancie uviedol, že ak žalovaný nemohol zaplatiť svoj existujúci záväzok z predmetných Zmlúv o dielo v lehote ich splatnosti, nemožno potom úkon starostu, uznanie predmetných záväzkov veriteľovi, vyhodnotiť ako úkon v rozpore so zákonom v zmysle obrany žalovaného. Súd prvej inštancie mal za to, že právny úkon - uznanie záväzku, nezaložil nový záväzok, z nového právneho titulu, lebo ani neplnil uhradzovaciu funkciu, ani nespôsobil zánik pôvodného záväzku a jeho nahradenie novým záväzkom. Výklad v zmysle vyjadrenia žalovaného, podľa názoru súdu, by bol práve v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ), aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka), keď neschopnosť žalovaného splniť tento záväzok v čase jeho splatnosti, zmluvné strany riešili uznaním predmetných existujúcich záväzkov. Uviedol tiež, že „preto nebolo dôvodné vychádzať zo stanoviska Ústavného súdu Slovenskej republiky v súvislosti s oprávnením starostu obce uskutočňovať právne úkony vo veciach majetku obce, ak toto nakladanie s majetkom obce nie je obmedzené zákonom alebo samotnou obcou prostredníctvom záväzného aktu obecného zastupiteľstva, § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb.“.

6. Odvolací súd k námietke žalovaného týkajúcej sa neplatnosti zmluvy o postúpení uzavretej dňa 23. júna 2014 medzi Sagacita s.r.o. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom pre rozpor s § 59a Obchodného zákonníka uviedol, že zákonná úprava § 59a Obchodného zákonníka stanovuje podmienky, pričom až na základe ich komplexného splnenia a vyhodnotenia, by bolo možné konštatovať dôsledky

uvádzané žalovaným v odvolaní, ktorých splnenie v štádiu k momentu vznesenia predmetnej námietky žalovaným na pojednávaní pred okresným súdom, a ani následne vo vyvolanom odvolacom konaní nie je možné ustáliť.

7. K námietke žalovaného ohľadom neplatnosti Zmluvy o dielo z dôvodu rozporu so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní odvolací súd uviedol, že žalovaným nebolo tvrdené a ani preukázané, že tak ako uviedol ústavný súd v citovanom rozhodnutí (III. ÚS 69/2010), na ktoré poukazoval žalovaný v odvolaní, by sa domáhal vyslovenia neplatnosti voči zmluvnej strane zo Zmlúv o dielo, ale domáhal sa vyslovenia voči neplatnosti v konaní, v ktorom žalobca nadobudol postúpenú pohľadávku a nebol zmluvnou stranou predmetných Zmlúv o dielo (ústavný súd vo svojom rozhodnutí výslovne uviedol „ak tak neurobili účastníci spornej zmluvy“). Ďalej uviedol, že ani správanie žalovaného nenasvedčuje tomu, že by verejné obstarávanie nebolo, keď žalovaný od právneho predchodcu žalobcu plnenie prijal. Tiež odvolací súd zdôraznil vo vzťahu ku svojim záverom, že východiská okresného súdu zostali žalovaným relevantne nespochybnené, a to „že došlo k riadnemu procesu výberu zmluvného partnera; mandátna zmluva bola vyhodnotená v spore vedenom pod sp. zn. 17Cb/109/2015 ako platne uzatvorená.“ V tejto súvislosti odvolací súd súčasne doplnil, že nie každé porušenie právnych predpisov o verejnom obstarávaní možno kvalifikovať za dôvod neplatnosti zmluvy uzatvorenej, na základe takéhoto verejného obstarávania v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Musí ísť o také porušenie zákona o verejnom obstarávaní, ktorého povaha a závažnosť spôsobujú rozpor samotného obsahu takejto zmluvy s ustanoveniami zákona, alebo majú za následok, že takáto zmluva z hľadiska účelu odporuje zákonu alebo ho obchádza (III. ÚS 69/2010). Ak potom žalovaný v odvolaní poukazoval nato, že samotným vykonaním verejného obstarávania mohla byť dosiahnutá podstatne výhodnejšia ponuka a podstatne lepšie podmienky, tak uvedené zostalo len v rovine tvrdení, na ktorom konštatovaní nemenia nič ani obdobné zmluvy ako uvádzal žalovaný (pripojené) v prílohe zo dňa 15. novembra 2019.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote žalovaný dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ C. s. p. a z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.

9. Dovolateľ namietal porušenie jeho procesných práv, ktoré odôvodňoval tým, že okresný, ani krajský súd sa nezaoberali otázkou právnej neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 59a Obchodného zákonníka v znení účinnom do 1. januára 2016. Okresný súd sa s uvedenou námietkou absolútne nevysporiadal a krajský súd sa uvedenou námietkou nezaoberal s odkazom na systém neúplnej apelácie sa. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal, že takýto postup krajského súdu nie je správny, pretože systém neúplnej apelácie, ako i koncentrácia konania sa vzťahuje výlučne na prostriedky procesnej obrany a procesného útoku, a nie na tzv. právnu argumentáciu. Argumentácia k aplikácii práva, tzv. právna argumentácia nie je procesne limitovaná, nakoľko vychádza zo zásady iura novit euria, ako i zo zásady rovnosti pred zákonom. Podľa názoru dovolateľa sa preto okresný, aj krajský súd mali zaoberať námietkou nedostatku aktívnej legitímácie v dôsledku neúčinnosti zmluvy, keďže podľa tvrdenia žalovaného žalobca, vzhľadom na nenaplnenie podmienok, ktorými bola podmienená účinnosť zmluvy v zmysle § 59a Obchodného zákonníka, aktívnou legitimáciou nedisponoval. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/342/2016, v zmysle ktorého „...z účelu a zmyslu § 59a Obchodného zákonníka potom možno vyvodiť, že predmetné ustanovenie sa vzťahuje aj na situácie, keď spoločnosť scudzuje majetok za peniaze, keďže aj scudzením majetku spoločnosti za peňažnú protihodnotu môže prísť k ovplyvňovaniu jej imania“.

10. Dovolateľ v rámci argumentácie prípustnosti dovolania z dôvodu odklonu od ustálenej súdnej praxe v súvislosti s posúdením neplatnosti zmlúv pre rozpor so zákonom uviedol, že v konaní tvrdil, že na dotknuté zmluvy o dielo nebolo vykonané žiadne verejné obstarávanie, pričom táto skutočnosť nebola vyvrátená žiadnym dôkazným prostriedkom. Ďalej uviedol, že v konaní poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/40/2015, v zmysle ktorého „pokiaľ ide o samotnú neplatnosť zmluvy, táto zmluva je absolútna neplatná v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 9, § 24 a nasl. a § 148 zákona o neverejnom obstarávaní; na absolútnu neplatnosť právneho úkonu

súd prihliada ex offio a následky absolútnej neplatnosti právneho úkonu nemožno konvalidovať“. V dovolaní poukazoval tiež na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 69/2010, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/21/2009, v zmysle ktorého „právnu úpravu ustanovenia § 148 zákona č. 25/2006 Z. z. treba považovať za komplementárnu vo vzťahu k právnej úprave § 39 Občianskeho zákonníka, teda za právnu úpravu rozširujúcu ochranu poskytovanú označeným ustanovením Občianskeho zákonníka zakotvením oprávnenia Úradu pre verejné obstarávanie napadnúť platnosť zmluvy uzavretej v rozpore s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní vo verejnom záujme aj vtedy, ak by tak neurobili účastníci spornej zmluvy. Ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. teda nevylučujú aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v prípadoch, keď právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, prípadne sa prieči dobrým mravom“. Vychádzajúc z neexistencie verejného obstarávania je podľa názoru dovolateľa zrejmé, že uvedené predstavuje flagrantné porušenie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní.

11. Dovolateľ ďalej namietal odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/44/2018, sp. zn. 2Cdo/284/2006, sp. zn. Sžo 277/2008, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 398/2008) v súvislosti s prijatým záverom o schválení posudzovaných Zmlúv o dielo obecným zastupiteľstvom. Dovolateľ má za to, že uznesenie obecného zastupiteľstva č. 16/2008 nemá materiálne náležitosti prejavu vôle, pritom je zrejmé, že právne účinky vyvolá len vtedy, ak spĺňa formálne a meritorne náležitosti. Z uznesenia obecného zastupiteľstva pri zmluvnom prevode konkrétneho majetku musí byť podľa názoru dovolateľa zrejmé, aký prevod schvaľuje, čo je predmetom prevodu, teda ktorá nehnuteľnosť, v prospech koho a za akú cenu. V danom kontexte a analogicky je zrejmé, že existencia materiálnych náležitostí sa viaže i k iným majetkovým právnym úkonom a z uznesenia obecného zastupiteľstva, ktorým obec prejavuje vôľu, musí byť zrejmé, akú zmluvu schvaľuje a s kým má byť uzatvorená spolu s vymedzením jej predmetu a v prípade odplatných zmlúv, i vymedzenie odplaty. Podľa mienky dovolateľa z uznesenia obecného zastupiteľstva č. 16/2008 nevyplývajú minimálne dve materiálne náležitosti, a to predmet zmluvy a vymedzenie odplaty (resp. spôsob jej určenia alebo prejav vôle uzavrieť zmluvu bez jej určenia). V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 165/2012, sp. zn. II. ÚS 922/2016, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/21/2002, sp. zn. 5Obdo/45/2013 a sp. zn. 5Obdo/44/2018). Rovnako sa podľa názoru dovolateľa vyžaduje súhlas obecného zastupiteľstva i vo vzťahu k uznaniu dlhu. Keďže v dôsledku absencie súhlasu ide o neplatný právny úkon, nemohol vyvolať právne účinky, ktoré zákon s ním spája a teda nebol spôsobilý privodiť pretrhnutie premlčacej lehoty. Preto má dovolateľ za to, že námietka premlčania vznesená v konaní bola dôvodná.

12. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu zo dňa 8. decembra 2021 prezentoval dôvody, pre ktoré sa podľa jeho názoru § 59a Obchodného zákonníka na daný prípad neaplikuje, pretože spoločnosť SAGACITA s.r.o. nenadobúdala majetok, ale postupovala pohľadávku, a teda nemala povinnosť postupovať podľa § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalobca súčasne poukázal na skutočnosť, že žalovaný vznesol požiadavku aplikácie § 59a Obchodného zákonníka až na poslednom pojednávaní, preto podľa jeho mienky bola porušená zákonná a sudcovská koncentrácia konania.

13. K námietke dovolateľa, že súdy neprihliadli na námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu pre rozpor so zákonom o verejnom obstarávaní, žalobca uviedol, že s týmto tvrdením nesúhlasí, nakoľko súdy obidvoch stupňov sa s touto námietkou žalovaného vysporiadali. Poukázal pritom na bod 79. rozsudku súdu prvej inštancie a na body 134. a 135. rozsudku odvolacieho súdu.

14. K namietanému odklonu od ustálenej súdnej praxe v otázke posúdenia schválenia právneho úkonu obecným zastupiteľstvom žalobca uviedol, že uznesením č. 16/08 schválilo obecné zastupiteľstvo vzor Zmlúv o dielo a riadne splnomocnilo starostu na podpis týchto zmlúv. Vzor Zmlúv o dielo obsahoval všetky podstatné náležitosti, a teda existoval riadny, platný a dostatočne určitý prejav vôle obce s konkrétnym zmluvným vzťahom. Žalobca ďalej uviedol, že súdy oboch inštancií sa dôsledne zaoberali posúdením náležitostí uznesenia obecného zastupiteľstva č. 16/08, pričom riadne zistili skutkový stav

veci, posúdili náležitosti uznesenia č. 16/08 a dospeli k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré náležité, jasne a výstižne odôvodnili. Pokiaľ ide o posudzovanie platnosti uznania dlhu, prezentoval žalobca názor, v zmysle ktorého na platnosť takeého právneho úkonu nie je potrebné schválenie obecným zastupiteľstvom, nakoľko nejde o nakladanie s majetkom ani majetkovými právami obce. Uznanie záväzku plní deklaratórnu funkciu a nezakladá sa ním nový záväzok.

15. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhoval, aby do volací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol alebo ako nedôvodné zamietol.

16. Najvyšší súd, ako súd dovolací, podľa § 35 C. s. p. po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

17. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

18. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je do volacím súdom rozhodovaná rozdielne.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

19. Pokiaľ ide namietanú vadu zmätočnosti, dovolací súd uvádza, že pre uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 C. s. p. a pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: i) nesprávny procesný postup súdu, ii) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň iii) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Dovolateľ v podanom dovolaní namietal porušenie jeho procesných práv z dôvodu, že okresný, ani krajský súd sa nezaoberali otázkou právnej neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 59a Obchodného zákonníka v znení účinnom do 1. januára 2016.

21. Ohľadom posudzovania platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky vo všeobecnosti dovolací súd uvádza, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu procesnú legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky; súd z takehoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení; dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (už konštantná judikatúra formovaná najmä uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11. júna 2003, R 119/2003). Neskoršia súdna prax sa odklonila od uvedeného názoru len v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, kedy nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník (rozsudok sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28. januára 2009, R 46/2009; zhodne Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV. ÚS/337/2012).

22. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ na pojednávaní konanom prvoinstančným súdom dňa 5. decembra 2019, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, v rámci svojho prednesu uviedol, že „dokladám

listiny - výpis z OR právneho predchodcu žalobcu, s ohľadom na právnu úpravu § 59a Obchodného zákonníka a v súvislosti s prevodom majetku z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu... so záverom, že nevyplýva zo zbierky listín, že by predmetný úkon prevodu pohľadávky na žalobcu bol schválený, že by bola zmluva uložená do zbierky listín“.

23. Odvolací súd k odvolaciemu dôvodu dovolateľa, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku s námietskou dovolateľa o absencii aktívnej vecnej legitímácii žalobcu pre neúčinnosť zmluvy o postúpení pre nesplnenie povinností podľa § 59a Obchodného zákonníka vôbec nezaoberal, uviedol, že žalobca namietal aplikáciu § 59a Obchodného zákonníka s tým, že podľa žalobcu neboli splnené podmienky na jeho aplikáciu. Ďalej odvolací súd uviedol, že „zákonná úprava § 59a Obchodného zákonníka stanovuje podmienky, pričom až na základe ich komplexného splnenia a vyhodnotenia by bolo možné konštatovať dôsledky uvádzané žalovaným v odvolaní, ktorých splnenie v štádiu k momentu vznesenia predmetnej námietky na pojednávaní pred okresným súdom a ani následne vo vyvolanom odvolacom konaní nie je možné ustáliť“.

24. S poukazom na uvedené, podľa názoru dovolacieho súdu, nedošlo postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z § 420 písm. f/ C. s. p. V odôvodnení napadnutého rozsudku v bode 119. vysvetlil dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za nedôvodnú odvolaciu námietku žalovaného, k odvolacej námietke žalovaného uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

25. Dovolací súd s poukazom na uvedené uzatvára, že vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. dovolateľ neuviedol taký nesprávny procesný postup súdu, ktorý mu znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, teda v posudzovanom prípade nedošlo k vade zmätočnosti v zmysle citovaného ustanovenia.

26. Na rámec uvedeného dovolací súd uvádza, že z dikcie § 59a Obchodného zákonníka vyplýva, že sa vzťahuje len na odplatné nadobúdanie majetku spoločnosťou od jej zakladateľa alebo spoločníka (tzv. skrytý nepeňažný vklad), na základe zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou ako nadobúdateľom (kupujúcim) na jednej strane a zakladateľom alebo spoločníkom ako prevádzajúcim (predávajúcim) na strane druhej, nie však na odpredaj majetku spoločnosti spoločníkovi. Hlavným účelom § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka je zabránenie obchádzaniu pravidla o splácaní nepeňažných vkladov a v tomto zmysle má byť aj predmetné ustanovenie vykladané (k tomu pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obdo/41/2020 zo dňa 28. júla 2021).

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

27. Dovolateľ ďalej založil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Z § 432 ods. 1 a 2 C. s. p. vyplýva, že dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Toto ustanovenie pritom nemôže byť posudzované izolovane, ale len v spojení s vyššie citovaným § 421 ods. 1 C. s. p.

28. Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. založil dovolateľ na tvrdení, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) vec nesprávne právne posúdil, keď ustálil, že Zmluvy o dielo nie sú neplatné pre rozpor so zákonom o verejnom obstarávaní. Dovolateľ poukázal na odklon rozhodnutia odvolacieho súdu (ako i okresného súdu) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uvedenej v jeho rozhodnutiach sp. zn. 3Obdo/40/2015, sp. zn. 2Obdo/21/2009.

29. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je charakteristický „odklon“ jej

riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v zmysle rozhodnutia publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 C. s. p.) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

30. Právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v uvedených rozhodnutiach dovolateľ explicitne neformuloval. Keďže právna otázka podľa § 421 C. s. p. a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 C. s. p. sú spojené nádoby, najvyšší súd z textu dovolania ako celku bez toho, aby dotváral vec na úkor procesnej protistrany, vyabstrahoval právnu otázku, ktorá bola rozhodná pre vyriešenie veci (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 336/2019, sp. zn. III. ÚS 580/2021). Dovolateľ namietal, že Zmluvy o dielo uzavreté s právnym predchodcom žalobcu sú absolútne neplatné, pretože na uvedené zmluvy nebolo vykonané žiadne verejné obstarávanie, pričom táto skutočnosť predstavuje porušenie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Z takéhoto vymedzenia dovolacieho dôvodu najvyšší súd vyvodil, že právna otázka, pri vyriešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je otázka, či sa pre platnosť Zmluvy o dielo s predmetom diela vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie vyžaduje, aby obec ako objednávateľ pri jej uzatváraní postupovala podľa zákona o verejnom obstarávaní.

31. Oboznámením sa s referenčnými rozhodnutiami najvyššieho súdu označenými dovolateľom, odklonom od ktorých odvodzuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd konštatuje, že tieto vyššie uvedené otázky neriešili, pretože vychádzali z odlišného skutkového stavu. V spore sp. zn. 3Obdo/40/2015 žaloval Úrad pre verejné obstarávanie dva subjekty pre porušenie zákona o verejnom obstarávaní, pričom z neho vyplýva, že „pokiaľ ide o samotnú neplatnosť zmluvy, táto zmluva je absolútna neplatná v zmysel ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka ...v spojení s § 9, § 24 a nasl. a § 148 zákona o verejnom obstarávaní; na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada ex offa a následky absolútnej neplatnosti právneho úkonu nemožno konvalidovať“. Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/21/2009, v tomto sa najvyšší súd zaoberal skutkovým stavom, podľa ktorého žalobca (Mesto Považská Bystrica) žaloval právnickú osobu o neplatnosť koncesnej zmluvy z dôvodu, že postup v procese verejného obstarávania predchádzajúci uzavretiu zmluvy nebol dodržaný. V danom prípade najvyšší súd konštatoval, že „právnu úpravu ustanovenia § 148 zákona č. 25/2006 Z. z. treba považovať za komplementárnu vo vzťahu k právnej úprave § 39 Občianskeho zákonníka, teda za právnu úpravu rozširujúcu ochranu poskytovanú označeným ustanovením Občianskeho zákonníka zakotvením oprávnenia Úradu pre verejné obstarávanie napadnúť platnosť zmluvy uzavretej v rozpore s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní vo verejnom záujme aj vtedy, ak by tak neurobili účastníci spornej zmluvy. Ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. teda nevylučujú aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v prípadoch, keď právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, prípadne sa prieči dobrým mravom“.

32. S poukazom na uvedené považoval odvolací súd vyššie nastolenú právnu otázku za otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

33. Pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na plnenie zo zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. apríla 2008, zo Zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. augusta 2008 a zo Zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. júna 2009 medzi právnym predchodcom žalobcu ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom, je potrebné sa prejudiciálne zaoberať otázkou platnosti týchto zmlúv vo svetle § 39 Občianskeho

zákonníka. Predmetom týchto zmlúv bolo odplatné vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie potrebnej na žiadosti objednávateľa o finančnú pomoc z prostriedkov Regionálneho operačného programu.

34. Žalovaný má v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom do 31. decembra 2009 postavenie verejného obstarávateľa. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ povinní pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona. Zákazkou podľa § 3 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. je zmluva s peňažným plnením uzavretá medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými úspešnými uchádzačmi na strane druhej, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby. Dôsledkom uzavretia zmluvy v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní je jej absolútna neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka). Na absolútne neplatný právny úkon sa hľadí, akoby od začiatku nevznikol a nie je pritom podstatné, ktorá zmluvná strana neplatnosť právneho úkonu spôsobila či zavinila.

35. S poukazom na uvedené je potrebné zodpovedať na vyššie nastolenú právnu otázku kladne, teda že pre platnosť zmluvy o dielo s predmetom diela vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie potrebnej na žiadosť obce o finančnú pomoc z prostriedkov Regionálneho operačného programu sa vyžaduje, aby obec ako objednávateľ pri jej uzatváraní postupovala podľa zákona o verejnom obstarávaní.

36. Nakoľko žalovaný opodstatnene vytýkal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci, dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť právnych záverov súdu prvej inštancie bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov C. s. p.) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

37. Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. založil dovolateľ ďalej na tvrdení, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď ustálil, že posudzované Zmluvy o dielo boli riadne schválené obecným zastupiteľstvom, pričom v tejto otázke sa odvolací súd podľa názoru dovolateľa odklonil od ustálenej judikatúry - rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/44/2018, sp. zn. 5Obdo/45/2013, sp. zn. 3Obdo/21/2002, sp. zn. 2Cdo/284/2006 a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 389/08, sp. zn. III. ÚS 165/2012, sp. zn. II. ÚS 922/2016.

38. Podľa názoru dovolateľa z označených rozhodnutí vyplýva, že minimálnymi náležitosťami uzneseniami obecného zastupiteľstva o schválení právneho úkonu sú vymedzenie predmetu zmluvy a odpłaty (resp. spôsob jej určenia alebo prejav vôle uzavrieť zmluvu bez jej určenia). Dovolateľ má súčasne za to, že tieto náležitosti v prípade uznesenia obecného zastupiteľstva č. 16/08 absentujú, a teda nejde o rozhodnutie o konkrétnom individualizovanom právnom úkone.

39. Pokiaľ ide o vymedzenie predmetu Zmlúv o dielo, súd prvej inštancie uviedol, že „z textu uznesenia č. 16/08 pod bodom I. vyplýva, že obecné zastupiteľstvo prerokovalo návrh na spracovanie dokumentácie k predloženiu žiadosti na získanie nenávratných finančných prostriedkov, čo korešponduje s predmetom ZoD I., II. a III. - vypracovanie projektovej dokumentácie potrebnej na žiadosti objednávateľa o finančnú pomoc“. K námietke žalovaného, že v návrhu ZoD nie je uvedený účel projektu, konajúci súd uviedol, že predmetné zmluvy bolo dôvodné vyhodnotiť aj v kontexte uzatvorenej mandátnej zmluvy, na základe ktorej právny predchodca žalobcu mal povinnosť pre žalovaného vytipovať výzvy jednotlivých ministerstiev, ktoré by mohla obec riešiť a na základe toho obec stanovila, o ktoré konkrétne výzvy sa bude uchádzať“. K námietke žalovaného, že návrh zmluvy neobsahuje

dojednanie o výške odmeny, súd prvej inštancie uviedol, že „§ 536 ods. 3 Obchodného zákonníka nevyučuje uzavrieť zmluvu aj bez dohody o cene, keď výslovný súhlas s uzatvorením zmluvy vyplýva z prijatého uznesenia č. 16/08 pod bodom II. uznesenia prijatého dňa 23. januára 2008“. Pre úplnosť súd prvej inštancie uviedol, že „predmetom nároku v tomto spore nie je cena podľa čl. IV. 4.1. písm. a/. Prípadná neplatnosť by sa týkala len uvedeného zmluvného dojednania. Predmetný návrh zmluvy obsahuje v čl. IV. bod 4.1. pod písm. b/ návrh dohody o spôsobe určenia ceny (§ 536 ods. 3 Obchodného zákonníka), ktorý nárok je v tomto spore uplatnený“.

40. Odvolací súd sa s námičkou žalovaného týkajúcou sa nevymedzenia predmetu Zmlúv o dielo vysporiadal v bodoch 125. a 126., pričom poukázal na odôvodnenie rozsudku prvej inštancie a uviedol, že „námičky žalovaného v odvolaní nezodpovedajú odôvodneniu napadnutého rozsudku okresného súdu a zo zistených okolností potom nie je možné odvolaciemu súdu konštatovať, že konanie starostu predstavovalo svojvôľu“. Odvolací súd sa zároveň vysporiadal aj s rozhodnutiami označenými žalovaným, a to rozhodnutím sp. zn. 5Obdo/44/2018, sp. zn. 2Cdo/284/2006, nález ÚS sp. zn. III. ÚS 389/08).

41. Závery prijaté odvolacím súdom v dovolaní napadnutom rozhodnutí nemožno považovať za odklon od ustálenej judikatúry, nakoľko konajúce v danom prípade posudzovali náležitosti uznesenia obecného zastupiteľstva č. 16/08, pričom dospeli k záveru, že tieto boli splnené. Posudzovaním kritérií dotknutého uznesenia obecného zastupiteľstva a ich vyhodnotením za dané, nedošlo podľa názoru dovolacieho súdu k odklonu od referenčnej judikatúry, a preto v tejto časti považoval najvyšší súd dovolanie žalovaného za nedôvodné.

42. Dovolateľ v rámci námičky odklonu od ustálenej judikatúry tiež uviedol, že nevyhnutnosť schválenia právneho úkonu bola daná i vo vzťahu k uznaniu dlhu, ako súčasť majetkovoprávných úkonov obce.

43. Ustanovenie § 432 C. s. p. vyžaduje vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 C. s. p., aby dovolateľ uviedol právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dovolateľ tento dovolací dôvod spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 432 C. s. p. nevymedzil, keď neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje nesprávnosť právneho posúdenia.

44. Odvolací súd v bode 138. napadnutého rozhodnutia uviedol, že „vzhľadom na dôvody, vec v skutkovej a právnej rovine a okruh sporových strán nebolo možné aplikovať na danú vec rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 389/08“. Ďalej uviedol, že „v odvolacom konaní nebol dôvod na odklon od záverov okresného súdu najmä v odseku 80., 82. a 83.“. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí k uznaniu dlhu uviedol, že „ak žalovaný nemohol zaplatiť svoj existujúci záväzok z predmetných Zmlúv o dielo v lehote ich splatnosti, nemožno potom úkon starostu, uznanie predmetných záväzkov veriteľovi, vyhodnotiť ako úkon v rozpore so zákonom v zmysle obrany žalovaného“. Súd prvej inštancie mal za to, že právny úkon - uznanie záväzku, nezaložil nový záväzok, z nového právneho titulu, lebo ani neplnil uhradzovaciu funkciu, ani nespôsobil zánik pôvodného záväzku a jeho nahradenie novým záväzkom. Výklad v zmysle vyjadrenia žalovaného, podľa názoru súdu, by bol práve v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ), aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka), keď neschopnosť žalovaného splniť tento záväzok v čase jeho splatnosti, zmluvné strany riešili uznaním predmetných existujúcich záväzkov. Uviedol tiež, že „preto nebolo dôvodné vychádzať zo stanoviska Ústavného súdu Slovenskej republiky v súvislosti s oprávnením starostu obce uskutočňovať právne úkony vo veciach majetku obce, ak toto nakladanie s majetkom obce nie je obmedzené zákonom alebo samotnou obcou prostredníctvom záväzného aktu obecného zastupiteľstva, § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb.“.

45. Keďže dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p., keď neuviedol právne posúdenie vecí odvolacím súdom, ktoré pokladá za nesprávne, ani v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, s poukazom na údajné rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu k nastolenej právnej otázke. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného v tejto časti považoval za nedôvodné.

46. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

47. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania, ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

48. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

